

ցէ սա իցէ զոր Ուռպէնեանն Շատջրիք կոչէ. քեպէտ են եւ այլ քառասնարուղի շուրք ի գաւառիս :

Վասակաշէն, որ այժմ ասի եւ լսի Պասարկէ-
շէր, կէս ժամաւ բացատ ի քաղաքէն. զորմէ մարք
է ասել, զի երէ Ազատ քաղաք էր իշխանանիստ
Սիւնեաց, եւ Վասակ Սիւնի ընդ երկար ժառան-
գեաց զՍիւնիս, եւ անցեալ եկաց բարձու ի վերոյ
քան զամենայն նախարարս Հայոց, նա շինեաց
գտա իբրեւ իւր դաստակերտ, եւ յանուն նորա այս-
պէս կոչեցաւ : Ապա մնայ ասել քէ յիշատակեալն ի
Խորենացուն եր այս քաղաք, եւ անուն նորա կո-
չէր Ազատ, այլ քէ յինչ պատճառէ այնպէս կոչե-
ցաւ, այլոց բողոքմքննել : Եւ քէ երբ այսպէս ամա-
յացաւ չէ յայտ. բայց հաւանական բուի ասել՝ քէ
յետ ապիրատելոյն Վասակայ առ հայրենի ազգ
իւր՝ պատերազմաւ եւ մատնութեամբ, եւ պատ-
ճառ լինելոյ աւերածոյ Հայաստան երկրի եւ բիւր
մահունց, նախարարք մեր առ քէն վրիժու նորա
հիմն ի վեր տապալեցին զքաղաքն, եւ յետինք ի
պայազատացն Սիւնեաց իբրեւ քաղաք պղծեալ
եւ իբրեւ քաղաք ուրացողի լքին բողին, եւ իս-

պառ մերժեցին. ուստի եկեալ՝ զարքունիս իւր-
եանց ի Կոր հաստատեցին, եւ զնոյն քաղաք յորի-
նեցին :

Եւ զի քաղաքն որպէս հոգեւորական տրովքն,
նոյնպէս եւ քաղաքական յարկօքն շնորհեալ էր
Սեւանայ, տակաւին յետ աւերմանն զհարկսն առ-
նուին, տասանորդելով զվարելահողսն եւ զմար-
զըս. մինչեւ յետոյ ի փոփոխել իշխանութեան՝
ի պարսկական կառավարութենէն եւս ընկալեալ
են՝ յետկար : Բայց զի ի հարիւր եւ յիսուն ամաց
հետէ ամայացեալէր Գեղարքունին, ուստի տա-
սանորդ կարէին պահանջել : Եւ այսպէս ընդ մո-
ռացութեամբ անկեալ է այս մեծ եկամուտ :

Միայն մնայ հետախուզի ումեք զհետկարին հա-
ւասարն՝ երէ կայցեն ընդ նմա եւ այլ բուղքք ծա-
նուցարարք, ի հրատարակութիւն հանել, զի հա-
ւաստեցին, կամ քաջ եւս ծանուցին գրեալքս :

ՊՕՂՈՍ Վ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կոստանդնուպօլսեցի :

յԱմի Տետոն 1850

ՍԱՀՄԱՆՔ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ Ի ՌՈՒՄԻԱ.

(Նարայարութիւն, Տես Հատ. Գ. Էջ 225)

ԳԼՈՒԽ Թ.

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՅՈՒՄՈՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ.

ՃԺԷ.

Հայոց որ եւ իցէ վանքին կամ եկեղեցուն եւ
կամ անոնց վերաբերեալ բարեպաշտական տե-
ղեաց համար որոշուած ամենայն շարժական
եւ անշարժ ստացուած՝ բոլոր Հայաստանեայց
եկեղեցւոյ հասարակաց ստացուած կհամարուի :

ՃԺԸ.

Ո՛ր եւ իցէ զրամաժողով ու տուրք հաւաքել որ
մինչեւ ցայժմ ըստ հին սովորութեան հրաման
կայ ընելու Հայոց եկեղեցիներուն համար՝ այսու-
հետեւ ալ կրնան ըլլուիլ այն վիճակին մէջ՝ յորում
նոյն եկեղեցիները կգտնուին : Այսպիսի զրա-
մաժողովները Հայոց ուրիշ վիճակներուն մէջ ալ
ընելու համար՝ հարկաւոր է որ Էջմիածնայ Սիւն-

հողոսէն վճիռ հանուի, ինչպէս որ վանորէից
համար եղած զրամաժողովոց վրայ ըսինք. (ԴԶ) :

ՃԺԹ.

Եկեղեցեաց զրամագլուխը շահ բերելու համար
կղբուի Տերութեան կամ հասարակաց զրամա-
տուններու մէջ : Այս զրամագլխոյն մասնաւոր
մարդկանց ձեռք յանձնուիլը՝ միայն վիճակաւոր
Առաջնորդին հրամանաւ եւ անոր պատասխա-
նատուութեամբը կըլլայ, երբոր այսպիսի գործա-
ծութիւնը պատշաճ եւ օգտակար ճանչցուի եկե-
ղեցւոյն, եւ յանձնուած գումարը հաւատարիմ
գրաւականով մը ապահովեալ ըլլայ :

ՃԻ.

Իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ մէջ պիտի գտնուի
ճիշդ ու մանրամասն ցուցակ ամենայն եկեղե-
ցական անշարժ ստացուածոց, սպասուց եւ ուրիշ
կարասեաց ու զրամոց, եւս եւ այն ամենայն
բաներուն որ նոյն եկեղեցւոյն եւ յամտից կարգը
կսեպուին ինչ եւ իցէ իրաւամբ. պէտք եղած

լարակնիք հաշուետումարն ալ պիտի գտնուի որ եկեղեցւոյն դրամական եկամուտներն ու ծախքերը անոր մէջ գրուին :

ՃԻԱ.

Հայոց եկեղեցեաց ստացուածքներուն անմիջական կառավարութիւնը իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ երեցփոխանին ձեռքն է :

ՃԻԲ.

Երեցփոխանը պատուաւոր ժողովրդականաց մէջէն կրնտրուի երեք տարուան համար : Երեք տարին լմըննալէն ետեւ նորէն կրնայ հաստատուիլ այն պաշտօնին մէջ :

ՃԻԳ.

Նոր երեցփոխանը պաշտօնը յանձն առած ժամանակին՝ պարտական է ստուգել քե եկեղեցական ստացուածքները ամբողջ են, ու այնպէս յանձն առնուլ զայն ըստ ցուցակին որ ճի յօդուածին մէջ դրուած կանոնովը պիտի գտնուի :

ՃԻԴ.

Երեցփոխանին պարտքն է եկեղեցական ստացուածոց ամբողջ պահուելուն ուղղել, եկեղեցւոյն եկամուտները կառավարել, դատաստանական գործողութեանց ետեւէն ըլլալ, եկեղեցական շէնքերու եւ անոնց նորոգութեանը նայիլ, զանոնք վարձու տալ ուրիշներու, եւ ասոնց նման ամեն

տեսակ գործողութիւնք : Ընդհանրապէս ինքը ժողովրդեան կողմանէ դրուած փոխանորդի մը պէս կընէ իր գործողութիւնները . բայց մեծամեծ գործոց մէջ իրաւունք ունի ժողովրդէն մասնաւոր գիր գործակալութեան պահանջելու՝ որչափ որ կարելի է շատը մեկտեղ հաւաքելով : Այնպիսի գործակալութեան գիր ընդունելէն ետեւ, այն գործողութեանց կողմանէ որ նոյն ժողովոյն մէջ որոշուած են՝ այնուհետեւ ազատ մնայ յոր եւ է պատասխանատուութենէ ժողովրդեան առջեւ :

ՃԻԵ.

Տարին որ լմըննայ, երեցփոխանը պարտական է ամբողջ հաշիւ տալու ժողովրդեան առջեւ այն ամենայն գործողութեանց համար որ եկեղեցական ստացուածոց մատակարարութեանը մէջ ըրեր է, եւ մասնաւորապէս եկեղեցւոյ զանձանակին ինչ վիճակի մէջ ըլլալուն համար : Յետոյ նոյն հաշիւը կմատուցանէ վիճակաւոր Առաջնորդին :

ՃԻԶ.

Այն երեցփոխանն որ կարգէ դուրս կերպով մը շտացուցեր է եկեղեցւոյն դրամագլուխը, եւ կամ այն պաշտօնը իրեք տարի միակերպ կատարեր է՝ ըստ ամենայնի զո՞նք ընելով մեծաւորները, իրաւունք կունենայ որ առաջարկուի իրրեւ արժանաւոր մասնաւոր վարձատրութեան ըստ ընդհանուր օրինաց :

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԿՈՄՍ ԼԱԶԱՐԵՖ.

M. LE COMTE JEAN DE LAZAREFF.

Մեծ ցաւով սրտի լսեցինք այս օրերս մեր Ռուսաստանի հայկազն եղբարց նա մանաւանդ քե բոլոր Հայկազանց ըրած մէկ նոր կորուստը : Յովհաննէս Կոմս Լազարեանց՝ որ ոչ ինչ ընդհատ իւր ազնուատոհմ ազգատոհմովը՝ իւր անստղիւտ վարութեամբ ազգասէր ոգովն եւ բարի գործօք ծանօթ էր եւ սիրելի հասարակաց մեր ազգին, եօթնասնեմեան պարարտ ու բազմաբեղուն կեանքը կնքեր է փետրուարի 6/18ին, երբայով ի խնդիր իւր հոյակապ հարցն եւ արեանառու ազգակցացը՝ որոց փառաւոր անունը ժառանգեր էր, ու ոչ միայն անաղօտ էր զայն պահեր հապա եւ եւս առաւել պայծառացուցեր հայրենեաց եւ օտարաց առջեւ :

Իւր մանրապատում կենսագրութիւնը ուրիշ անգամի բողոքով, հոս միայն ազնիւ կենդանագիրը ընթերցողաց առջեւը դնեմք, ու Փերրպուրկի

Nous avons avec une vive douleur participé ces jours derniers à une bien grande perte faite par nos frères, les Arméniens de Russie, ou plutôt par le monde arménien tout entier, dans la personne de S. E. le comte Jean de Lazareff, connu par son illustre naissance, le comte n'était pas moins célèbre et aimé de toute sa nation pour ses mœurs sans tache, son esprit patriotique et ses œuvres charitables. Il a terminé sa carrière féconde le 6/18 février 1858, à l'âge de 70 ans. Il esf allé rejoindre ses illustres ancêtres et ses parents. Héritier de leur nom glorieux, il a su non-seulement le garder sans le ternir, mais encore le rendre plus éclatant aux yeux de sa patrie et des étrangers.

Nous réservant le droit de donner plus tard la biographie détaillée du comte Jean de Lazareff, nous nous contenterons aujourd'hui de reproduire